

▶ A KOHÉZIÓS POLITIKA KULCSSZEREPE AZ EURÓPAI GAZDASÁG NÖVEKEDÉSI PÁLYÁRA ÁLLÍTÁSÁBAN

A kohéziós politika egyre inkább az Európai Unió elsődleges támogatási politikájává válik. Szoros összhangot alakítunk ki közte és az EU Európa 2020 stratégia között, hogy segítsen az uniós tagállamoknak a növekedés és versenyképesség helyreállításában, és hathatósan csökkentse a gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségeket.

A kohéziós politika stratégiai célja az lesz, hogy tőkét kovácsoljon a regionális erősségekből, és hogy az európai nemzeti és regionális közpénzek együttes, hatékonyabb felhasználását valósítsa meg. Széles körben elismerik, hogy az ilyen típusú stratégiai befektetésekre nemcsak a legszegényebb uniós régiókban, hanem Európa összes régiójában szükség van a versenyképesség fenntartásához.

A programok következő generációját az új gazdasági realitásokhoz kell igazítani. A mai gazdasági helyzet olyan, hogy a folyamatos pénzügyi konszolidáción és a strukturális reformokon kívül nincs hitel érdemlő alternatíva a makrogazdasági stabilitás eléréséhez. A folyamat támogatásához

szélesebb körű strukturális és szabályozási reformokat kiegészítő és a reformokkal koherens növekedésserkentő befektetésekre van szükség. Az Európai Unió választ ezekhez a kihívásokhoz alakítja azáltal, hogy a szorosabb gazdasági koordinációt ötvözi az Európa 2020 stratégiával és az „európai szemeszter” elnevezésű folyamattal. Az Európa 2020 stratégiát a 2010-es bevezetése óta viszonylag jól megismertük, de milyen hatással van a kohéziós politikára, és hogyan járul hozzá?

▶ Az európai szemeszter olyan folyamat, amely számos országszintű és uniós gazdaságpolitikai célkitűzését egyezteteti az elmúlt 50 év egyik legnehezebb gazdasági és társadalmi körülményei közt.

Az európai szemeszter ciklusa keretrendszerrel biztosít a tagállamoknak a gazdasági, költségvetési és strukturális reformokra irányuló politikájuknak az EU Stabilitási és Növekedési Egyezményével, illetve Európa 2020 stratégiájával való összehangolásához. Lényege, hogy egyetértés szülessen

Johannes Hahn biztos meglátogatja az Egyesült Királyságban a walesi Swansea tengerpartját Alun Davies walesi földművelésügyi, halászati, élelmiszerügyi és európai programokért felelős miniszterhelyetessel. Megvitatják a kohéziós politika walesi megvalósításának aktuális állapotát, a Bizottság következő, 2014–2020 közötti programidőszakra vonatkozó javaslatait, valamint meglátogattak több, az EU-val közösen finanszírozott projektet.

a nemzeti és uniós szintű cselekvési prioritásokról, mert az EU arra törekszik, hogy visszatérjen a fenntartható növekedés és munkahelyteremtés útjára.

Az éves ciklusok öt legfontosabb határideje a következő:

- ▶ az Európai Bizottság elfogadja az éves növekedési jelentést, amely minden évben elindítja az európai szemeszter gazdaságpolitikai koordinációs ciklusát;
- ▶ a tagállamok áprilisban benyújtják az aktualizált reformterveiket;
- ▶ a Bizottság május végéig végezheti el az értékelést és adhat ajánlásokat;
- ▶ az Európai Tanács hivatalos döntést hoz júniusban;
- ▶ a tagállamok megteszik a szükséges lépéseket, és elfogadják saját nemzeti költségvetésüket.

A jelenleg a harmadik évében járó európai szemeszter folyamatnak elsősorban az a célja, hogy számos országszintű és uniós gazdaságpolitikai célkitűzést összehangoljon az elmúlt 50 év egyik legnehezebb gazdasági és társadalmi körülményei közt. A kérdéses gazdaságpolitikai célok először biztosítják a makrogazdaság stabilitását, a fenntartható fiskális

politikát, stabilizálják a pénzüzeteket, illetve olyan jogszabályi és strukturális reformokat alakítanak ki, amelyek létrehozzák a növekedés és munkahelyteremtés feltételeit. Mindez ezek alatt az éves koordinációs ciklusok alatt megy végbe. Ezekről az Európai Unió is jelentést készít, ellenőrzi őket, és ajánlásokat fogalmaz meg az Európa 2020 növekedési stratégiának megfelelő fejlődési lehetőségekről. Ez a gazdaságpolitikai koordinációs folyamat a régiók szempontjából több, egymással összefüggő ok miatt releváns.

Nyilvánvaló, hogy az európai régiók és városok között vannak világélsők az innováció és kutatás, illetve a fenntartható fejlődés területén, és a legkiterjedtebb, legfejlettebb szociális ellátórendszerek közül néhány helyi szinten valósult meg. De ezt a sikert egyik régió sem veheti magától értetődőnek. A siker az idő múlásával gyorsan elkophat, különösen, ha figyelembe vesszük a gazdasági helyzetet. A versenyképesség megőrzéséhez és új lehetőségek teremtéséhez strukturális reformok és innovációk szükségesek.

▶ A területek közötti jelentős különbségekre való tekintettel a városok és a régiók a tagállamokon keresztül hallathatják hangjukat.

Európa régióira és városaira nagyon eltérően hat a jelenlegi pénzügyi és gazdasági környezet. A régiók sajátos helyzete bármely két tagállamot tekintve lényeges különbségeket mutat. Ezért bízza az Európai Unió a tagállamokra azt, hogy saját területi és intézményi struktúrájuk fényében lefolytassák a nemzeti gazdaságpolitikai célok szükséges összehangolását. A területek közötti jelentős különbségekre való tekintettel elsősorban a tagállamok politikai döntéseire és koordinációs tevékenységére van szükség ahhoz, hogy a városok és a régiók hallatni tudják a hangjukat. Az Európa 2020 stratégia bevezetése óta a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy mozgósítsák a településeket és a régiókat is.

▶ Az intelligens, fenntartható és inkluzív beruházások megvalósításával csökkenthető a gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségek.

A Bizottság tisztában van vele, hogy ezek a sikerek egyenlőtlenül oszlanak el az Unión belül. A más gazdaságpolitikai célokkal összehangolt szinkronizált és fókuszált beruházások hatékonyan tudják támogatni az Európa 2020 tízéves növekedési stratégiáját. Ezeknek az intelligens, fenntartható és inkluzív beruházásoknak az országszintű és regionális programok révén történő megvalósítása szintén az egyik leghatékonyabb, gyakorlati módszer a gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségek visszaszorítására irányuló egyezményes célkitűzések támogatására. A kohéziós politika biztosítja a fő forrást az ilyen egyenlőtlenségekkel foglalkozó beruházások stabil támogatásához (lásd a kertes írást a 10. oldalon).

A köztöke hatékony felhasználása a gazdasági növekedés és munkahelyteremtés előfeltétele, sőt hajtóereje. Éppen ezért a támogatási politika szerves részét képezi a fent említett gazdaságpolitikai elegynek. A magánberuházások ▶▶

▶▶ ösztönzéséhez stabil makrogazdasági környezetre van szükség. A hosszú távú, közösségi forrásokból finanszírozott beruházásokhoz fenntartható fiskális politikai keretrendszer kell. A közösségi befektetések akkor lehetnek hatékonyak, ha összhangban vannak a belső piaci szabályokkal és a szabályozási kezdeményezésekkel. A Bizottság meg van győződve róla, hogy az európai régióknak és városoknak fontos szerepük van a gazdaságpolitikai célok megvalósításában, valamint a növekedést és munkahelyteremtést szolgáló támogatások területén. Az elmúlt néhány évben a kohéziós politika pedig azt is megmutatta, hogyan kell a beruházásokat módosítani a gazdaság és a kereslet jelentős változásainak tükrében (lásd a keretes írást a 11. oldalon).

▶ 2013 kritikus év lesz a kohéziós politika szempontjából.

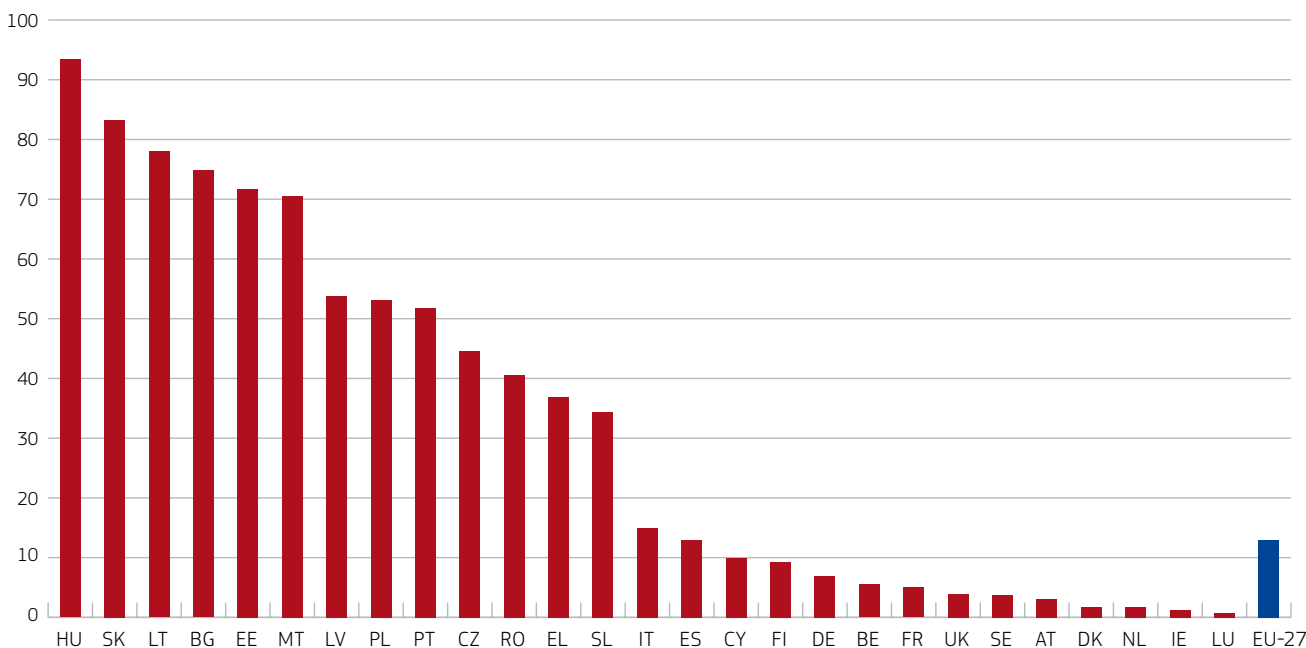
2013 kritikus év lesz a kohéziós politika számára, mivel a tagállamok bemutatják többéves befektetési terveiket a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó partnerségi szerződések formájában. Ezekben a szerződésekben a tagállamoknak gondoskodniuk kell róla, hogy a hosszú távú stratégia befektetések prioritásai teljes mértékben összhangban legyenek saját nemzeti reformprogramjaikkal. Támogatniuk kell az Európa 2020 stratégia célkitűzéseit, illetve az Európai Bizottság által idén kiadott országspecifikus ajánlásokat.

A KOHÉZIÓS POLITIKA SIKERES MÓDSZER A KÖZKIADÁSOK ELOSZTÁSÁRA

A kohéziós politika évente átlagosan 65 millió eurónyi befektetést mobilizál (az uniós és nemzeti társfinanszírozásúakkal együtt), amely számos tagállamban a közösségi beruházásoknak több mint 50%-át teszi ki. Ez érthető módon számottevő hatást fejt ki az Európai Unió gazdaságára. A 2004-ben, illetve az azt követően az Unióhoz csatlakozott 12 tagállam GDP-je a 2007 és 2016 közötti időszakban megközelítőleg 1,5%-kal növekedni fog évente a futó kohéziós programok végrehajtásával párhuzamosan. A kohéziós politika rövid távon a programok végrehajtására van hatással, hosszú távú hatása pedig az európai gazdaság szerkezetének és teljesítmények javításában mutatkozik meg. A folyamat részeként a régióknak egyértelmű stratégiai prioritásokat kell meghatározniuk, összpontosítaniuk kell a helyi erősségekre, meg kell szüntetniük az innovációt akadályozó tényezőket, és ki kell használniuk a helyi innovációs potenciált.

A tagállamok által szolgáltatott legutóbbi adatok azt bizonyítják, hogy 2011 volt az az év, amikor a kohéziós politika jelentős eredményeket kezdett felmutatni. Az ERFA, illetve a Kohéziós Alap által támogatott programok keretében 2011-ben közel bruttó 190000 munkahely létrehozását jelentették, így a programok időtartama alatt eddig összesen csaknem 400000 munkahely született. 2011-ben 27000 induló vállalkozást támogattak, ezzel a programokban elért eredmény összesen 53000. A tagállamok által nyújtott társfinanszírozással együtt a kohéziós politika az európai közösségi befektetésekben jelentős részt képvisel – több tagállamban pedig az összes közösségi befektetés több mint felét jelenti. A szükségessé vált pénzügyi konszolidáció időszakában tehát a kohéziós politika jelentős mértékben hozzájárul Európa jövőbeli jólétéhez, és az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításához.

▶ A kohéziós támogatás (uniós és nemzeti) %-os aránya az összes közösségi beruházásban (2009-2011 átlaga)

A Bizottság fontos szerepet tölt be a gazdasági fejlődés nyomon követésében és elemzésében, valamint a legfőbb fejlesztési hiányosságok azonosításában. A tagállamokkal való egyeztetések során a nemzetgazdaságokat a koncentráltabb befektetések irányába tereli, nagy hangsúlyt fektetve a növekedésre. Nagyon fontos a kihívások, illetve a potenciális helyi és regionális ismeretek helyes felismerése. A következő programidőszakban a partnerségi szerződéseknél és operatív programoknak egy területi intervenciók logikát kell követniük, amelyben a kihívások és a területi potenciálok képezik a prioritásokat és a támogatások alapját.

A Bizottság megreformált kohéziós politikára vonatkozó javaslatainak sikeressége nagymértékben függ attól, hogy ezek a javaslatok a valóságban milyen konkrét intézkedésekben nyilvánulnak meg. És itt válik döntő fontosságúvá a partnerek szerepe: a partnerek, különösképpen a helyi és regionális hatóságok képesek a legjobban elérni, hogy az érintettek magukénak érezzék a programokat, és ők tudják a legjobban biztosítani a megvalósítás minőségét. Nemcsak azért, mert tudják, hogy a saját területeiken mire van szükség, hanem mert ismerik az igények kielégítéséhez szükséges eszközöket is.

▶ **A helyi és regionális hatóságok képesek a legjobban elérni, hogy az érintettek magukénak érezzék a programokat, és ők tudják a legjobban biztosítani a megvalósítás minőségét.**

A 2014-2020 közötti kohéziós politika legfőbb jellemzője az lesz, hogy kevesebb konkrét befektetési területet helyez a középpontba. Ez a megközelítés lényeges szerepet játszik majd abban, hogy a támogatások elmozduljanak az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés felé. A folyamat támogatni fogja az innovációt, valamint a kis- és középvállalkozásokat, miközben foglalkozik éghajlati, energiaügyi és környezetvédelmi kérdések megoldásával, illetve munkahelyek teremtésével.

Ennek a „tematikus koncentrációnak” az a célja, hogy a globális prioritások tematikus választékát felhasználva Európa egészét tekintve maximalizálja a támogatások által hozzáadott értéket, de ugyanakkor rugalmasan tudja a stratégiákat a régiók egyéni igényeihez és kihívásaihoz alakítani. Ez a fajta pénzügyi koncentráció nagyobb hangsúlyt fektet az eredményekre, jobban megalapozza a közösségi beruházásokat, és lehetővé teszi a kimenetekkel és eredményekkel kapcsolatos megbízhatóbb jelentéstételt. Biztosítani fog egy teljesítménykeretrendszer is, és a jól működő programokat jutalomban, valamint további támogatásban fogja részesíteni.

A jövőbeni programok nemhivatalos Bizottsági állásfoglalások⁽¹⁾ alapján történő informális előkészítése már elkezdődött. Ez figyelembe veszi a területi munkadokumentumokban⁽²⁾ kiadott 2012-es országspecifikus ajánlásokat és elemzéseket

TEMATIKUS ÁTPROGRAMOZÁS

A kohéziós politika rugalmassága a finanszírozási célok dinamikus, az igényeknek megfelelő módon történő módosításának, más szóval „átprogramozásának” képességében mutatkozik meg.

A legnagyobb mértékű tematikus átprogramozásra (relatív értelemben véve) a gyakorlatban Írországra (42%), Máltára (24%), Portugáliára (24%), Bulgáriára (12,5%), Spanyolországra (12,5%), és Litvániára (11,3%) került sor.

Az átprogramozás eredménye ez idáig az energiatechnológiára, az innovációra, a kutatási és technológiai fejlesztésre, a munkaerőpiacra (beleértve a fiatalokat is), az általános vállalati támogatásokra, az utakra, valamint a kulturális és szociális infrastruktúrára fordított juttatások megerősítése lett.

Átprogramozás az ifjúság, illetve a kis- és középvállalkozások érdekében

2012 eleje óta legalább 12 tagállamban került sor jelentős erőforrások átirányítására az ERFA és/vagy az ESZA által támogatott operatív programokon belül vagy közöttük, az olyan intézkedések megvalósítása érdekében, amelyek fokozzák a munkavállalók foglalkoztathatóságát, leküzdik és megelőzik a fiatalok munkanélküliségét, valamint megerősítik a kis- és középvállalkozások támogatását.

A Barroso-kezdemenyezésben részt vevő nyolc tagállamban legalább 625 000 fiatal (2012. októberi adat) hasznosíthatja a fiatalokat érintő programokból származó előnyöket. Az ifjúsági akciócsoportokra és kétoldalú megbeszélésekre válaszul számos tagállam dolgozott ki átfogó, a fiatalok foglalkoztatását, pályakezdeőknek szánt munkahelyteremtést célzó terveket, valamint oktatási és továbbképző programokat érintő kezdeményezéseket.

A 2007 és 2013 közötti időszakban a kohéziós politika a kkv-k uniós támogatásának legjelentősebb forrása. Az ERFA keretéből több mint 25 milliárd eurót fordítottak a kkv-k fejlesztésére, és egy további 27 millió eurós általános vállalkozási támogatás jelentős része is a kis- és középvállalkozásokhoz került. A kkv-k vonatkozásában az akciócsoportok munkája számos olyan intézkedéshez vezetett, amely megerősítette, illetve felgyorsította a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott ERFA-támogatást, így további 56 000 kkv számíthatott az ebből származó előnyökre.

is. Ez a koordinációs folyamat 2013-ban intenzívebbé válik, hogy a programok következő generációja régióinkban és a tagállamokban az eddigi leghatékonyabb módon járuljon hozzá a növekedéshez, illetve a munkahelyteremtéshez.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/europe2020/index_en.cfm

(1) http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_hu.cfm

(2) http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/index_hu.htm